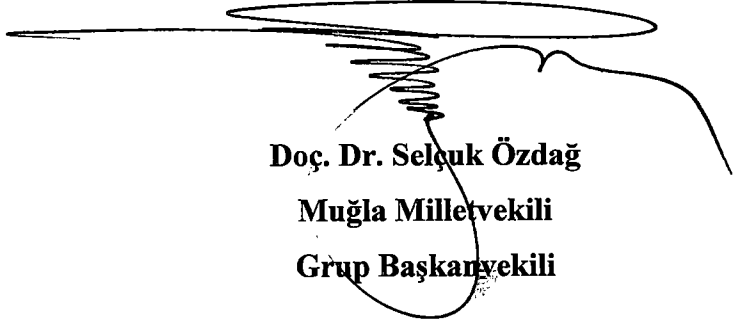

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Maden Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair 7554 sayılı Kanun sonrasında maden ruhsatlandırma süreçlerinde yaşanan hızlı artış, kamu arazilerinin tahsisine ilişkin karar mekanizmalarının şeffaflığı ve kamu yararı açısından ortaya çıkan soru işaretleri ile bu süreçlerin doğa, çevre ve yerel yaşam alanları üzerindeki kümülatif etkilerinin bütüncül biçimde değerlendirilmesi amacıyla, Anayasa'nın 98'inci ve Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 104 ve 105'inci maddeleri uyarınca Meclis Araştırması açılmasını arz ve teklif ederiz. 11.03.2026

Doç. Dr. Selçuk Özdağ
Muğla Milletvekili
Grup Başkanvekili

GEREKÇE

Türkiye, doğal kaynakları bakımından zengin bir ülkedir. Bu kaynakların değerlendirilmesi elbette ekonomik kalkınma açısından son derece önemli ve kritiktir. Ancak kalkınma politikalarının sürdürülebilirlik, çevre koruma ve kamu yararı gözetilerek ele alınması da bir o kadar hayati öneme sahiptir. Doğal kaynakların yönetimi gelecek nesillerin haklarını da gözetilen bir anlayışla yürütülmelidir.

Son yıllarda maden ruhsatlandırma süreçlerinde gözlenen hızlı artış ve ruhsat sahalarının tahsis yöntemlerinde ortaya çıkan değişimler, bu süreçlerin şeffaflığı ve denetlenebilirliği konusunda kamuoyunda ciddi tartışmalar doğurmaktadır. Özellikle Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığına bağlı Maden ve Petrol İşleri Genel Müdürlüğü (MAPEG) ile Taşınmaz Komisyonu üzerinden yürütülen uygulamaların, kamuoyunun ve ilgili kurumların yeterli denetimine açık olup olmadığı hususu önem arz etmektedir.

7554 sayılı Kanun ile yapılan düzenlemelerin temel amacı yatırımların önünü açmak olarak ifade edilmiştir. Ancak uygulamada ortaya çıkan bazı sonuçlar, ruhsatlandırma süreçlerinde şeffaflık, rekabet ve kamu yararı esasının yeterince gözetilip gözetilmediği sorusunu gündeme getirmektedir.

Verileri incelendiğinde dikkat çekici bir tablo ortaya çıkmaktadır. 2022 yılından bu yana Türkiye genelinde satılan 11.549 maden ruhsatının yalnızca %13'ü MAPEG tarafından yapılan açık ihalelerle verilmiştir. Buna karşılık 10.012 ruhsatın %87 Taşınmaz Komisyonu kararlarıyla ihale dışı yöntemlerle tahsis edildiği görülmektedir.

Bu durum, maden sahalarının tahsisinde açık ihale yönteminin istisna haline geldiği, buna karşılık karar süreçlerinin daha kapalı mekanizmalar üzerinden yürütüldüğü yönünde ciddi bir algı oluşmasına neden olmaktadır. Kamu kaynaklarının yönetiminde şeffaflık ve rekabetin güçlendirilmesi, demokratik yönetimin temel ve vazgeçilmez unsurlarından biridir.

Öte yandan son dönemde yayımlanan ruhsat kararlarında önceki yıllara kıyasla daha sınırlı veri paylaşılması da dikkat çekmektedir. Geçmişte ruhsatlara ilişkin maden türü ve faaliyet niteliği gibi bilgiler paylaşılırken, son dönemde yayımlanan bazı kararlarda bu bilgilerin yer almaması, süreçlerin kamuoyu tarafından sağlıklı biçimde izlenmesini zorlaştırmaktadır.

Veriler ayrıca çevresel risk açısından dikkat çekici bir durumu da ortaya koymaktadır. 2022 yılından bu yana Taşınmaz Komisyonu kararlarıyla tahsis edilen ve henüz ÇED süreci başlamamış en az 632 altın madeni ruhsatı bulunduğu görülmektedir. Aynı dönemde MAPEG

tarafından ihale yoluyla verilen altın madeni ruhsatı sayısının yalnızca 2 olması, tahsis yöntemlerindeki farklılığın boyutunu göstermektedir.

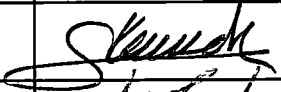
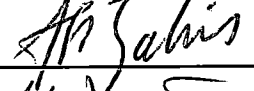

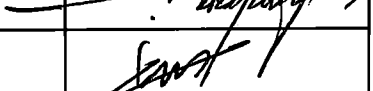

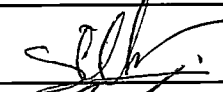

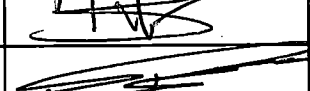

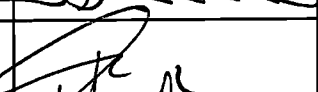
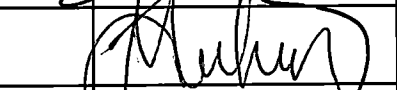
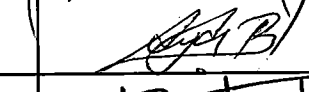
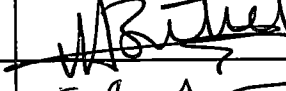

MAPEG tarafından yürütülen ihale süreçleri de incelendiğinde madencilğe açılan alanların büyüklüğü dikkat çekmektedir. 2023 yılı başından bugüne kadar ihaleye çıkarılan 2.405 ruhsat sahasının toplam büyüklüğü 1.498.023 hektara ulaşmıştır. Bu alan, bazı illerimizin yüzölçümünden daha büyüktür. Aynı dönemde satışı tamamlanan 1.031 ruhsat sahası ise yaklaşık 634.796 hektarlık bir alanı kapsamaktadır. Bu sahalardan 279'unun 1.000 hektarın üzerinde olması, büyük ölçekli madencilik faaliyetlerinin yaygınlaşma potansiyeline işaret etmektedir.

Madencilik faaliyetlerinin ekonomik katkısı tartışılmazdır. Ancak çevresel etkilerin, su kaynakları üzerindeki baskının, tarım alanlarının ve yerel ekosistemlerin korunmasının da aynı ölçüde dikkate alınması gerekir. Kamu otoritelerinin görevi, kalkınma ile çevre koruma arasında denge kuran bir yönetim anlayışını tesis etmektir.

Bu nedenlerle;

- Maden ruhsatlandırma süreçlerinin şeffaflığı ve rekabet koşulları,
- Taşınmaz Komisyonu'nun işleyişi ve yetki sınırları,
- MAPEG tarafından yürütülen ihale süreçlerinin kapsamı,
- Madencilğe açılan geniş alanların çevresel ve ekolojik etkileri,
- Büyük ölçekli maden projelerinin kümülatif çevresel riskleri gibi hususların bütün yönleriyle incelenmesi ve kamuoyunun sağlıklı şekilde bilgilendirilmesi büyük önem taşımaktadır.

Bu çerçevede, maden ruhsatlandırma süreçlerinin şeffaflık, hukukilik, çevresel sürdürülebilirlik ve kamu yararı doğrultusunda değerlendirilmesi amacıyla bir Meclis Araştırması açılması önem arz etmektedir.

MİLLETVEKİLİ ADI SOYADI	SEÇİM BÖLGESİ	İMZA
SADULLAH KISACIK	ADANA	
İDRİS ŞAHİN	ANKARA	
MESUT DOĞAN	ANKARA	
SADULLAH ERGİN	ANKARA	
ŞERAFETTİN KILIÇ	ANTALYA	
CEMALETTİN KANİ TORUN	BURSA	
MEHMET ATMACA	BURSA	
SEMA SİLKİN ÜN	DENİZLİ	
ERTUĞRUL KAYA	GAZİANTEP	
NECMETTİN ÇALIŞKAN	HATAY	
BÜLENT KAYA	İSTANBUL	
ELİF ESEN	İSTANBUL	
HASAN KARAL	İSTANBUL	
MEDENİ YILMAZ	İSTANBUL	
MUSTAFA KAYA	İSTANBUL	
BİROL AYDIN	İSTANBUL	
MUSTAFA BİLİCİ	İZMİR	
MEHMET EMİN EKMEN	MERSİN	
SELÇUK ÖZDAĞ	MUĞLA	
MEHMET KARAMAN	SAMSUN	